

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI KULTURALNEJ MIĘDZYNARODOWEGO CENTRUM
DIALOGU MIĘDZYKULTUROWEGO I MIĘDZYRELIGIJNEGO UKSW W ROKU 2016

WSTĘP

Międzynarodowe Centrum Dialogu Międzykulturowego i Międzyreligijnego (dalej MCDMM) jest ośrodkiem działającym od 2012 r. w ramach Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Od początku funkcjonowania jego koordynatorem jest ks. prof. dr hab. Henryk Skorowski SDB. Główne zadania Centrum koncentrują się na organizacji sesji, konferencji oraz wydarzeń kulturalnych, które promują dialog między różnymi kulturami, zarówno poszczególnych regionów Polski, jak i innych narodów. Rokrocznie ośrodek organizuje spotkania z gośćmi z Polski i zagranicy, którzy przybliżają miastu stołecznemu i społeczności akademickiej całą gamę wartości, folkloru, tradycji religijnej i kultury swoich regionów. Centrum systematycznie organizuje sesje i konferencje naukowe, zapraszając przedstawicieli różnych regionów, kultur i religii oraz publikuje jednocześnie cenne materiały i treści poruszane podczas tych spotkań, wydając regularnie zeszyty naukowe.

Istotnym wymiarem działalności MCDMM jest organizacja tzw. wieczorów kulturalnych. Często są to występy teatralne, deklamacje i programy słowno-muzyczne, towarzyszące tematycznym spotkaniom zaplanowanym przez Centrum, ale także świetne koncerty muzyczne w wykonaniu znakomych artystów z Polski i zagranicy. W roku 2016 ośrodek zorganizował siedem takich spotkań. W niniejszej relacji tym właśnie wydarzeniem zostanie poświęcona zasadnicza uwaga, ze szczególnym podkreśleniem prezentacji muzycznych.

I. UNIwersYTECKIE KOŁĘDOWANIE

Pierwsze wydarzenie, zatytułowane *Uniwersyteckie kołędowanie*, odbyło się 21 stycznia 2016 w auli Jana Pawła II w kampusie UKSW przy ulicy Dewajtis 5. Styczeń w tradycji polskiej to czas śpiewania kołęd i łamania się opłatkiem, który przedłuża atmosferę świąt Bożego Narodzenia. Organizatorzy postanowili połączyć polskie kołędowanie z profesjonalnym koncertem muzycznym w wykonaniu Agnieszki Hołdyk¹.

Licznie zgromadzonych gości powitał koordynator MCDMM, ks. prof. Skorowski SDB. Następnie ks. dr Krzysztof Niegowski SDB, odpowiedzialny za animację muzycznych koncertów organizowanych przez Centrum, przedstawił sylwetkę A. Hołdyk, podkreślając Jej dorobek artystyczny.

Spotkanie składało się z dwóch odsłon. Pierwszą z nich stanowił koncert A. Hołdyk, którego program był następujący: F. Schubert – *Impromptus Es-dur op. 90 nr 2*; W. A. Mozart – *Sonata D-dur KV 311 cz. I – Allegro con spirit*; L. van Beethoven – *Sonata d-moll op. 31 nr 2 cz. III – Allegretto*; F. Chopin – *Walc As-dur op. 34 nr 1*; F. Chopin – *Polonez As-dur op. 53*; F. Chopin/ F. Liszt – *Życzenie*; F. Chopin – *Scherzo h-moll op. 20 nr 1*; F. Gruber – *Silent Night*. Był to znakomity występ,

---

¹ Artystka jest wirtuozem fortepianu, przedstawicielką młodego pokolenia koncertujących z sukcesami polskich pianistów. Jest także nauczycielem akademickim, adiunktem w Instytucie Muzyki Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. W listopadzie 2013 roku obroniła dyplom doktorską w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. Agata Hołdyk stale koncertuje, i to z wielkim powodzeniem, zarówno w Polsce, jak i zagranicą (Austria, Czechy, Francja, Irlandia, Niemcy, Ukraina, Włochy). Jest laureatką wielu konkursów zarówno ogólnopolskich, jak i międzynarodowych, m.in. piątego miejsca na XXI Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym w Marsali, pierwszego miejsca w III Śląskim Konkursie Pianistycznym w Zabrze czy drugiego miejsca na VI Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym imienia Miłosa Magina w Paryżu. Ponadto, od 2009 roku, wraz z Aleksandrą Hałat, współtworzy duet fortepianowy – *Ahha Piano Duo*, który w swoim dorobku ma również nagrody na prestiżowych konkursach pianistycznych. Artystka zapraszana jest także do zespołu jurorów (np. Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny w Zgorzelcu i Görlitz, 2012, czy Ogólnopolski Konkurs Duetów Fortepianowych w Jeleniej Górze, 2012).

który spotkał się z należyтым uznaniem publiczności. Artystka zaprezentowała znakomite interpretacje utworów znanych mistrzów, wzbudzając podziw dla swego talentu.

W drugiej części wieczoru, przy akompaniamencie Pani Hołdyk, publiczność, pod dyktando ks. K. Niegowskiego, wykonała kilka polskich kołęd oraz pastorałkę. Był to bardzo poruszający śpiew, w którym wzięli udział wszyscy zebrani. Wykonano wspólnie następujące kołеды: *Lulajże Jezuniu, Bóg się rodzi, Wśród nocnej ciszy, Przybieżeli do Betlejem*. Niezwykle poruszające było wykonanie powszechnie znanej pastorałki *Oj, Maluśki...* Jej poszczególne zwrotki wykonywali solo kolejno, najpierw A. Hołdyk, potem ks. K. Niegowski, a następnie kilka jeszcze spontanicznie zgłaszających się do śpiewu osób.

Po zakończonym koncercie/kołędowaniu była okazja do wspólnego spotkania nieformalnego. Publiczność miała okazję do podzielenia się między sobą wrażeniami po koncercie, nawiązania kontaktów, a przede wszystkim do spotkania z Agatą Hołdyk. Uczestnicy mieli też możliwość nabycia płyty z nagraniami artystki oraz otrzymać Jej autograf.

2. WIECZÓR POŚWIĘCONY ZIEMI SIERADZKIEJ

17 lutego 2016 miało miejsce spotkanie poświęcone ziemi sieradzkiej. Wydarzenie odbyło się w podziemiach kamedulskich kościoła Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny przy ul. Dewajtis 3. Słowo wstępne wygłosił ks. prof. dr hab. Henryk Skorowski SDB, który powitał wszystkich zgromadzonych oraz przybyłych gości. Następnie ks. dr Krzysztof Niegowski SDB przedstawił szczegółowy program wieczoru, na który złożyły się tym razem trzy odsłony. W pierwszej z nich została przedstawiona prezentacja multimedialna nt. regionu Sieradza, którą przygotowali Maciej Woźniakiewicz i Anna Krajkowska.

W drugiej części wystąpili zaproszeni goście: Jan Pietrzak, sieradzki regionalista, oraz Małgorzata Dziurawicz-Kaszuba, etnograf. Goście w interesujący sposób opowiadali o historii, tradycjach i etosie ziemi sieradzkiej. Dodatkowym i interesującym elementem była prezentacja rękodzieł artystycznych tegoż regionu, np. haftów, wycinanek i innych dzieł folkloru regionu Sieradza.

Ostatnią odsłonę spotkania stanowił koncert muzyczny w wykonaniu *Witold Janiak Trio* w składzie: Witold Janiak² – piano, Rafał Różański – kontrabas i Kamil Miszewski – perkusja. W najnowszych nagraniach ich styl, rozpoznawalny już i lubiany przez publiczność, łączący w sobie jazzowe środki ekspresji z przystępnością przekazu, wzbogacony został o elementy kojarzące się z polskością. W repertuarze, który zastał wykonany, znalazło się osiem oryginalnych melodii ludowych z regionu sieradzkiego w autorskim opracowaniu zespołu. Zyskał on już wcześniej znakomite recenzje krytyków muzycznych. O szczegółach utworów powiedzieli sami wykonawcy.

Koncert był niezwykle interesujący i stanowił znakomite dopełnienie wieczoru poświęconego ziemi sieradzkiej. Całe przedsięwzięcie spotkało się z uznaniem publiczności. Podczas symbolicznej-

---

²Lider zespołu, W. Janiak, jest pianistą jazzowym, kompozytorem, absolwentem Akademii Muzycznej w Katowicach, a także wykładowcą na Wydziale Jazzu tejże uczelni. Jest Laureatem Konkursu Muzyki Współczesnej w Krakowie w 1998 r. Na Festiwalu Piosenki Francuskiej w Lubinie w 2001r. otrzymał specjalną nagrodę za „wyjątkowe walory artystyczne akompaniamentu”. W 2010 r. na Konkursie Pianistów i Hammondzistów w Warszawie otrzymał drugą nagrodę. Wraz z zespołem *Witold Janiak Mainstreet Quartet*, którego jest twórcą i liderem, zdobył Grand Prix Bielskiej Zadymki Jazzowej (2009) i Krokus Jazz Festival (2007). W latach 2000-2004 pracował w musicalowym Teatrze Rozrywki w Chorzowie, gdzie przygotował i poprowadził wiele przedstawień muzycznych i koncertów. Artysta był także uczestnikiem m.in. Festiwalu Pianistów Jazzowych w Kaliszu, Festiwalu Jazztopad we Wrocławiu, Krokus Jazz Festiwal w Jeleniej Górze, Bielskiej Zadymki Jazzowej, Festiwalu Muzyki Kameralnej w Łańcucie oraz Bydgoszcz Jazz Festival. Brał udział w słynnym projekcie „Koncert na 10 fortepianów” realizowanym przez agencję *Multi Art*. Dwukrotnie koncertował solo w sali im. Yehudi Menuhina w Parlamencie Europejskim w Brukseli. Jest dwukrotnym laureatem Nagrody „Oscar Jazzowy” Stowarzyszenia Melomani w 2009 i 2014 roku. Wydał dwie płyty autorskie z zespołem *Witold Janiak Mainstreet Quartet* oraz dwie płyty z *Witold Janiak Trio*. Oprócz działalności koncertowej W. Janiak zajmuje się propagowaniem i animowaniem muzyki jazzowej w Polsce i w swoim regionie, prowadząc warsztaty dla dzieci i młodzieży różnych grup wiekowych.

go poczęstunku zgromadzeni mieli okazję do pytań skierowanych do gości z Sieradza, do dyskusji oraz do nabycia płyt z autografami zespołu *Witold Janiak Trio*.

3. REDEMPTOR. TAJEMNICA ODKUPIENIA W ŚPIEWIE GREGORIAŃSKIM I AMBROZJAŃSKIM Z IMPROWIZACJAMI SAKSOFONOWYMI

9 marca 2016 w kościele Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi przy ul. Dewajstis 3 odbył się koncert zatytułowany *Redemptor. Tajemnica odkupienia w śpiewie gregoriańskim i ambrozjańskim z improwizacjami saksofonowymi. Kardynałowi Stefanowi Wyszyńskiemu w hołdzie*. We wprowadzeniu do wieczoru ks. prof. dr hab. H. Skorowski SDB nawiązał do przeżywanego w liturgii Kościoła okresu Wielkiego Postu i do tajemnicy odkupienia człowieka dokonanego przez Jezusa Chrystusa; powitał wszystkich zebranych i zaprosił do głębokiego przeżycia wieczoru. Wykonawcami koncertu byli znakomici artyści: Paweł Gusnar³ – saksofon sopranowy; *Mulierum Schola Gregoriana* „Cla-

---

³Paweł Gusnar – saksofonista, kameralista, pedagog, profesor Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina oraz obecny prorektor tejże uczelni. Artysta wszechstronny, otwarty na różne style i formy ekspresji. Jeden z nielicznych saksofonistów łączących na równie wysokim poziomie działalność na polu muzyki klasycznej, jazzowej i rozrywkowej. Koncertuje na estradach prestiżowych sal koncertowych – filharmonicznych i kameralnych, w Polsce i zagranicą. Jako solista występował m.in. z orkiestrami: Sinfonia Varsovia, Polska Orkiestra Radiowa, Amadeus, Concerto Avenna, Capella Bydgosciensis, Sinfonietta Cracovia, Sinfonia Baltica, NOSPR, Płocką Orkiestrą Symfoniczną, Elbląską Orkiestrą Kameralną, Royal Northern College of Music (Manchester), Orchestre Valentiana (Francja), Lviv Chamber Orchestra „Academia” i niemal wszystkimi orkiestrami filharmonicznymi w Polsce. Współpracuje z wieloma orkiestrami symfonicznymi, m.in. z Filharmonią Narodową, Sinfonią Varsovią czy Polską Orkiestrą Radiową oraz z zespołami jazzowymi i rozrywkowymi, m.in. Adama Sztaby, Kukła Band Zygmunta Kukli, Tomasza Szymusia czy Krzysztofa Herdzina. Koncertuje i nagrywa również jako muzyk sesyjny (liczne produkcje TV, m.in. dla TVP, TVN, Polsat). Paweł Gusnar jest wielkim propagatorem muzyki współczesnej, wykonawcą oraz inspiratorem wielu polskich kompozytorów, a także niestrudżonym promotorem polskiej muzyki w świecie. Dla niego powstają dzieła, które prawykonuje na arenie międzynarodowej. Zaledwie w ciągu ostatnich dwóch lat był pierwszym wykonawcą kilku koncertów saksofonowych, m.in. Krzysztofa Pendereckiego (*Koncert na saksofon altowy*), Bronisława Kazimierza Przybylskiego (*North*), Krzysztofa Knüttla (*Partita*), Bartosza Kowalskiego (*Gniew wiatru*), czy Krzysztofa Herdzina (*Koncert na altówkę, saksofon altowy i orkiestrę symfoniczną*). Na swoim koncie ma również liczne prawykonania utworów kameralnych takich kompozytorów, jak Miłosz Bembinow, Wojciech Błażejczyk, Artur Cieślak, Grzegorz Duchnowski, Andrzej Dutkiewicz, Alicja Gronau-Osińska, Krzysztof Herdzin, Anna Maria Huszcza, Sławomir Kaczorowski, Andrzej Karałow, Benedykt Konowalski, Aleksander Kościów, Marcin T. Łukaszewski, Paweł Łukaszewski, Piotr Moss, Zbigniew Penhershki, Maria Pokrzywińska, Dariusz Przybylski, Marian Sawa, Bogusław Schaeffer, Edward Sielicki, Elżbieta Sikora, Weronika Ratusińska, Łukasz Woś. W dorobku posiada blisko 50 płyt CD, w tym sześć solowych: *New Polish Music for saxophone and organ*, *Jazz Sonatas*, *Komeda Inspirations*, *Saxophone Impressions* oraz *Saxophone Varie* – uhonorowaną Fryderykiem 2014. Nominowany był do tej nagrody wielokrotnie, również w kategorii *Artysta Roku*. W 2015 r. Fryderyka zdobyła płyta *Paweł Łukaszewski. Musica Sacra 5*, na której znalazło się *Lenten Music* – napisane dla Gusnara i wykonane przez niego i Morpheus Saxophone Ensemble. Artysta nominowany był również dwukrotnie do szaczonego tytułu Koryfeusza Muzyki Polskiej (2014, 2015). W grudniu 2015 r. ukazał się najnowszy album Pawła Gusnara *Verbum Incarnatum. Tajemnica Słowa Wcielonego w śpiewie gregoriańskim i ambrozjańskim z improwizacjami saksofonowymi*, zrealizowany we współpracy z *Mulierum Schola Gregoriana Clamaverunt Iusti*. Jako niekwestionowany autorytet zasiada w jury konkursów i prowadzi kursy mistrzowskie w najlepszych ośrodkach muzycznych świata – od Odessy, przez Wiedeń, Hanower, Zurych, po Strasburg i Paryż. Jest profesorem Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina, gdzie prowadzi klasę saksofonu i od roku 2011 pełni funkcję prodziekana Wydziału Instrumentalnego. Od roku 2003 pracuje również jako adiunkt w Akademii Muzycznej im. Kiejstuta i Grażyny Bacewiczów w Łodzi.

*maverunt Iusti*²⁴ w składzie: solistki – Anna Krzysztofik, Anna Mitura, Izabela Piotrowska, Ewelina Podrażka; schola – Katarzyna Bałdyga, Emilia Dudkiewicz, s. Gregoria Dworakowska OSB, Maria Muszyńska, Diana Sobolewska, Małgorzata Sołtyk; Michał Sławecki⁵ – magister chori (dyrygent); Emilia Dudkiewicz – koncepcja programu, komentarze, lektor.

Redemptor to program łączący najstarszy śpiew Kościoła (tradycja gregoriańska i ambrozjańska) z improwizacjami saksofonowymi, w swej treści koncentrujący się wokół tajemnicy odkupienia. Poszcze-

⁴ Zespół powstał w marcu 2007 r. Specjalizuje się w wykonywaniu i popularyzacji śpiewu gregoriańskiego z zastosowaniem owoców zaawansowanych studiów nad rękopisami z IX, X i XI wieku. W poszukiwaniach interpretacyjnych wpisuje się w nurt kontynuujący badania semiologii gregoriańskiej, zapoczątkowanej w 1954 roku przez ojca Eugène'a Cardine'a. Zespół bierze udział w uroczystych liturgiach oraz daje samodzielne koncerty zarówno w kraju, jak i poza jego granicami (Włochy, Belgia, Francja, Litwa, Słowacja, Watykan, Malta). Schola, jako jedyny reprezentant Polski, zaznaczyła swoją obecność na najważniejszych międzynarodowych festiwalach śpiewu gregoriańskiego, m.in. dwukrotnie w belgijskim Watou (Festival van het Gregoriaans Watou 2012 i 2015), Bratysławie (I Międzynarodowy Festiwal Śpiewu Gregoriańskiego 2007), Bolonii (S. Giacomo Festival, 2014) i Florencji (In canto Gregoriano – Incontri Internazionali di Firenze XII anno, 2014). Jest zdobywcą dwóch pierwszych nagród prestiżowego Concorso Polifonico Internazionale Gudio d'Arezzo w kategorii *canto monodico cristiano – concorso* oraz *canto monodico – rassegna* (2011), Grand Prix XV Festiwalu Pieśni Sakralnej O Złotą Harfę w Grójcu (2014), VII Ogólnopolskiego Konkursu Pieśni Pasyjnej w Bydgoszczy (2015) oraz zwyciężcą Malta International Choir Festival w kategorii *Sacred Music 3 – Monodic Chant* (2015). W 2015 roku ukazały się dwie płyty CD z udziałem MSG *Clamaverunt Iusti: Martyrum Polonorum Laudes* (DUX 1230) – poświęconą postaciom polskich męczenników (znalazły się na niej również współczesne kompozycje Andrzeja Dutkiewicza, Michała Sławeckiego i Łukasza Urbaniaka, wykonane przez Chór UKSW i orkiestrę *Nova et Vetera*) oraz *Verbum Incarnatum. Tajemnica Słowa Wcielonego w śpiewie gregoriańskim i ambrozjańskim z improwizacjami saksofonowymi. Św. Janowi Pawłowi II w holdzie* (Ars Sonora, ARSO-CD-59) – według koncepcji Emilii Dudkiewicz, nagrana z udziałem światowej sławy saksofonisty Pawła Gusnara. *Mulierum Schola Gregoriana Clamaverunt Iusti* przez wybitnych gregorianistów (m.in. prof. Albarosę, Göschla, Turco) uznawana jest za wzorcowego interpretatora semiologii. Zespół został zdobywcą Fryderyka (2016) w kategorii *Album Roku – Muzyka Dawna* za płytę *Verbum Incarnatum. Tajemnica Słowa Wcielonego w śpiewie gregoriańskim i ambrozjańskim z improwizacjami saksofonowymi*. Kierownikiem artystycznym i dyrygentem zespołu jest Michał Sławecki.

⁵ Michał Sławecki – organista, kompozytor, dyrygent, gregorianista. Absolwent Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Warszawie w zakresie muzyki kościelnej (organy – Magdalena Czajka, dyrygentura – Sławek A. Wróblewski) oraz kompozycji w klasie Stanisława Moryty (dyplomy z wyróżnieniem). W roku akademickim 2006-2007 studiował w Conservatorio di Musica A. Casella w L'Aquila we Włoszech (kompozycja – Alessandro Sbordoni, organy i śpiew gregoriański – Giandomenico Piermarini) oraz odbył staż w Pontificio Istituto di Musica Sacra w Rzymie (śpiew gregoriański – Alberto Turco, Daniel Saulnier). Specjalizował się w zakresie wykonawstwa śpiewu gregoriańskiego podczas kursów m.in. z Nino Albarosą (Cremona), Johannesem B. Göschlem (Monachium), Keesem Pouderoijenem (Wiedeń), Franzem Karlem Praßlem (Graz), Federico Bardazzim (Florencja), Giovanni Contim (Lugano), Heinrichem Rumphorstem (Berlin). Jest członkiem włoskiej i polskiej sekcji Międzynarodowego Stowarzyszenia Studiów Śpiewu Gregoriańskiego oraz Stowarzyszenia Polskich Muzyków Kościelnych. Prowadzi ożywioną działalność na polu propagowania śpiewu gregoriańskiego poprzez kursy, koncerty i uroczyste liturgie w kraju i zagranicą. Jest inicjatorem i dyrektorem Studium Śpiewu Gregoriańskiego w Niepokalanowie. Koncertuje jako solista, kameralista, akompaniator i dyrygent. Jest laureatem nagród i wyróżnień w konkursach kompozytorskich i chóralnych. W latach 2003-2013 roku pełnił funkcję organisty i kantora w Kościele Akademickim św. Anny przy Trakcie Królewskim w Warszawie. M. Sławecki jest założycielem, dyrektorem artystycznym i dyrygentem *Mulierum Schola Gregoriana Clamaverunt Iusti*, z którym w 2011 r. wygrał 59. Międzynarodowy Konkurs Polifonico „Guido d'Arezzo”. W 2013 r. założył męski zespół *Schola Gregoriana Cardinalis Stephani Wyszyński*, z którym pracuje nad repertuarem postklasycznym, w szczególności sposobów propagując jasnogórską muzykę jednogłosową. W 2014 r. został dyrygentem i dyrektorem artystycznym Chóru Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, z którym związany jest od 2001 r., najpierw jako chórzysta, od 2007 r. jako II dyrygent. Jest wykładowcą na kierunku Muzyka Kościelna UMFC. W 2012 r. obronił pracę doktorską zatytułowaną *Topos romano-frankoński. Aspekt wykonawczy na przykładzie wybranych utworów*.

gólne części cyklu muzycznego (*Prolog – Syn Boży – Zbawiciel świata – Odwieczny i najwyższy Król – Matka Odkupiciela – Konkluzja*) połączone zostały z ciekawymi komentarzami nawiązującymi do myśli Sługi Bożego Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Prymasa Polski. Każdy blok zamykała modlitwa.

Przepiękny śpiew, wykonywany był według interpretacyjnych kryteriów semiologii gregoriańskiej. Nie stanowił on tła dla improwizacji, ale determinował warstwę instrumentalną. Saksofonowe improwizacje w wykonaniu znakomitego artysty, P. Gusnara, pomogły odbiorcom przybliżyć się do właściwego chorałowi sposobu operowania czasem i dźwiękiem, by w możliwie pełny sposób włączyć się w „modlitwę wieków”. Jak mówiła autorka koncepcji programu i komentarzy, Emilia Dudkiewicz, połączenie mistycznego śpiewu gregoriańskiego ze współczesnymi pomysłami i wrażliwością muzyczną z jednej strony przynosi mocne zakorzenienie w tradycji, z drugiej zaś przełamuje granice języka i stylów, prowadząc ku nowym doznaniom estetycznym i niezbadanym muzycznym horyzontom.

Koncert był znakomity, co podkreślali wyraźnie jego odbiorcy. Profesjonalne wykonanie dzieła muzycznego, wywodzące się z bardzo trudnego i niezwykle rzadko wykonywanego repertuaru chorału gregoriańskiego, musiało wzbudzić szacunek u publiczności. Improwizacje saksofonowe, korespondujące z głębią łacińskiego tekstu, wykonywane przez światowej klasy artystę, sprawiły że koncert był wyjątkowo poruszający i oryginalny w swoim przekazie. Ponadto klimat kościoła Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny oraz estetyczne walory wyglądu artystów, ubranych w mniszę kostiumy, dekoracja oraz połyskujące światło zniczy rozstawionych wewnątrz świątyni spowodowały dodatkowo, że był to nie tylko niepowtarzalny koncert, ale także głębokie przeżycie duchowe.

4. KONCERT DLA UCZCZENIA OFIAR KATASTROFY SMOLEŃSKIEJ ZWIĄZANYCH Z UKSW Z OKAZJI 6. ROCZNICY ŚMIERCI

9 kwietnia 2016 odbył się koncert dla uczczenia ofiar katastrofy smoleńskiej związanych z UKSW z okazji szóstej rocznicy ich śmierci. Na tę okoliczność MCDMM zamówiło dzieło muzyczne, *Requiem*, którego napisania podjął się kompozytor młodego pokolenia Jakub Kaczmarek⁶. To wyjątkowe wydarzenie artystyczne odbyło się w kościele Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny przy ul. Dewajtis 3.

Na początku wszystkich zgromadzonych powitał ks. prof. H. Skorowski SDB. W słowie wstępnym przypomniał osoby związane z UKSW, które zginęły w pamiętnej katastrofie. Niezwykle ciekawym i wzruszającym pomysłem była prezentacja multimedialna tychże postaci, którą przygotowali Maciej Woźniakiewicz i Anna Krajkowska. Zgromadzeni w kościele mogli usłyszeć ich głosy utrwalone w materiałach archiwalnych. Przedstawiono zatem owe osoby w następującej kolejności: ks. prof. dr hab. Ryszard Rumianek (rektor UKSW, 2004–2012), Prezydent RP Lech Kaczyński (profesor UKSW na Wydziale Prawa i Administracji), Prezydent Ryszard Kaczorowski (doktor honoris causa UKSW), bp połowy Wojska Polskiego Tadeusz Płoski (doktor honoris causa UKSW), ks. Stanisław Osiński (doktorant UKSW). Przy rozstawionych w kościele zdjęciach tych osób zostały zapalone znicze.

Drugą część wieczoru stanowił koncert, do którego wprowadził słuchaczy ks. dr Krzysztof Niegowski SDB, podkreślając, że jest to prapremiera *Requiem*, skomponowanego na tę właśnie okoliczność. Wykonawcami koncertu byli: soliści *Opera Nova* i *Opery Narodowej* – Agnieszka Piass⁷ (so-

⁶ Jakub Kaczmarek, absolwent Akademii Teatralnej w Warszawie oraz Wydziału Reżyserii Dramatu w PWST w Krakowie. Jest kompozytorem, dyrygentem i aranżerem, który ma już w swoim dorobku znaczące sukcesy artystyczne, np. spektakl muzyczny *Tryptyk Rzymski*, oratoria: *Pracownia Przeznaczeń* czy *Ecce Homo*. Prowadzi i dyryguje m.in. amatorskim ursynowskim chórem *Iuvenis*.

⁷ Agnieszka Piass od 2012 roku wykonuje tytułową rolę w *Rusalcie* A. Dworzaka na scenie *Opera Nova* w Bydgoszczy, a także rolę Halki w operze S. Moniuszki i Neddy w *Pajacach* Leoncaval-la. Jest laureatką wielu konkursów w kraju i zagranicą, m.in. Pierwszego Konkursu Pieśni Polskiej im. I. J. Paderewskiego w Bydgoszczy (1998), Pierwszego Konkursu Sopranowego im. H. Halskiej we Wrocławiu (2000 – I miejsce i wyróżnienie specjalne), Piątego Międzuczelnianego Konkursu Wykonawstwa Polskiej Pieśni Artystycznej w Warszawie (2001), Festiwalu dla młodych śpiewaków

pran) i Tomasz Piluchowski⁸ (tenor); orkiestra kameralna i chór mieszany. Skład zarówno orkiestry jak i chóru stanowili młodzi muzycy reprezentujący różne ośrodki muzyczne z Warszawy i innych miejscowości z Polski, co było dość oryginalnym przedsięwzięciem. Przy pulpicie dyrygenta wystąpił sam autor dzieła, Jakub Kaczmarek.

Requiem, msza żałobna, należy do najbardziej dostojnych form muzycznych. Jest to dzieło cykliczne, składające się z kilku części. Autor tegoż cyklu skomponował następujące z nich: *Introit*, *Kyrie*, *Dies Irae*, *Lacrimosa*, *Domine Jesu*, *Sanctus*, *Agnus Dei* i *Lux Aeterna*.

Świątynia w lesie bieleńskim była wypełniona publicznością „po brzegi”. Znakomicie przygotowani młodzi instrumentalści, soliści oraz chór wprowadzili zebranych w klimat zadumy. Dobrze skomponowane dzieło, z oryginalnymi pomysłami melodyczno-rytmicznymi, harmonicznymi, wraz z szeroką paletą kontrastów dynamicznych i retorycznych, oryginalna faktura instrumentalna i wokalna, świetna akustyka kościoła sprawiły, że koncert okazał się także wielkim wydarzeniem artystycznym.

5. WIECZÓR POEZJI ŚPIEWANEJ

Kolejnym wydarzeniem artystycznym, zorganizowanym przez MCDMM był *Wieczór poezji śpiewanej*. Odbył się on 25 października 2016 r. w podziemiach kamedulskich kościoła Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny (Dewajtis 3). Koncert był dedykowany przede wszystkim śp. ks. Janowi Twardowskiemu, którego dziesiąta rocznica śmierci przypadała w styczniu 2016 roku. Stąd też jego właśnie wiersze stały się podstawą zaprezentowanego repertuaru.

Koordynator MCDMM, ks. prof. dr hab. Henryk Skorowski SDB, powitał publiczność, natomiast ks. dr Krzysztof Niegowski SDB przedstawił szczegóły związane z występem gości. Wykonawcami koncertu był zespół *Pauza... Raz, Dwa, Trzy*, działający przy Zespole Szkół Specjalnych nr 101 w Warszawie. Wykonawcy to przede wszystkim uzdolnieni uczniowie i absolwenci tej szkoły. Założycielem zespołu jest Stefan Podmokły, wieloletni jej dyrektor, kierownik i autor programów koncertowych zespołu. To on poprowadził ten koncert. Kierownikiem muzycznym zespołu jest Krzysztof Miłosz, wicedyrektor szkoły i jednocześnie autor muzyki do wierszy, który sam zasiadł przy pianinie.

Program koncertu stanowiły utwory do poezji ks. Jana Twardowskiego, Czesława Miłozza i Wisławy Szymborskiej. Autor melodii do wybranych wierszy, K. Miłosz, jak wspomniano wcześniej, akompaniował śpiewakom, natomiast dyrygował S. Podmokły. Pięcioro młodych wokalistów z niezwykłym przejęciem wykonywało perfekcyjnie przygotowane utwory. Publiczność ze zdumie-

---

w Rheinsbergu (2000 – partia Hrabiny Almaziva w *Weselu Figara* W. A. Mozarta, 2001 – G. Rossini *Petite Messe solennelle* – partia sopranowa). W 2007 roku została finalistką Szóstego Międzynarodowego Konkursu Wokalnego im. St. Moniuszki.

⁸ Tomasz Piluchowski – solista Opery Narodowej. Jest absolwentem Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Warszawie (2007 r.), Laureatem Internationales Gesangswettbewerb w Berlinie (Deutsche Oper) oraz XII Międzynarodowego Konkursu Sztuki Wokalnej im. Ady Sari w Nowym Sączu. Artysta ma w repertuarze partie w operach m.in.: Bizeta, Czajkowskiego, Donizettiego, Haydna, Kurpińskiego, Masseneta, Moniuszki, Pendereckiego, Pucciniego, Smetany, Verdiego, a także w operetkach i musicalach J. Straussa, Lehara, Bocka/Steina, Bernsteina i in. Wykonuje również repertuar oratoryjno-kantatowy, a także dzieła kameralne i pieśniarskie, m.in. utwory Chopina, Karłowicza, Moniuszki, Szymanowskiego, Pendereckiego, Berlioza, Schuberta, Mahlera, Ravela, Schumann i Szostakowicza. Współpracuje ze znakomitymi dyrygentami, orkiestrami (m.in. Sinfonia Varsovia, Orkiestra Akademii Beethovenowskiej w Krakowie, Orkiestra Teatru Wielkiego-Opery Narodowej w Warszawie) i reżyserami. Bierze czynny udział w koncertach i festiwalach w Polsce, m.in. Filharmonia Narodowa w Warszawie, Studio Koncertowe Polskiego Radia w Warszawie, Filharmonia Poznańska, Filharmonia Łódzka, Filharmonia Lubelska, Filharmonia Kameralna w Łomży, Międzynarodowy Festiwal Moniuszkowski w Kudowie-Zdroju, Międzynarodowy Festiwal Musica Sacra w Warszawie oraz zagranicą, m.in. na Węgrzech, w Estonii (Tallin), Niemczech (Lubeka, Stuttgart, Oldenburg), Austrii (Wiedeń) i na Ukrainie (Lwów).

niem odbierała emocjonalne zaangażowanie całego zespołu, a przede wszystkim była pełna uznania dla młodzieży, która tak trudny i rozbudowany repertuar wykonywała z pamięci. Po występie muzycznym tej młodzieży należałoby zweryfikować (przynajmniej, jeśli chodzi o talenty artystyczne) utrwalone społecznie przekonanie, że rozwój młodzieży w szkole specjalnej postępuje w nieco wolniejszym tempie. Naturalne uzdolnienia i solidna praca nad ich rozwojem sprawiają, że każdy może stać się artystą.

Po koncercie owacjom nie było końca. Zespół kilkakrotnie był proszony o tradycyjny bis. Był to uroczy wieczór. Spotkanie z poezją śpiewaną i utalentowaną młodzieżą okazało się nie tylko wykwintnym przeżyciem kulturalnym, ale także duchową ucztą. Podczas nieformalnego spotkania przy herbacie publiczność miała okazję pogratulować osobiście wszystkim wykonawcom.

6. ZADUSZKI POETYCKIE

3 listopada 2016 roku UKSW gościł polskiego duchownego z Włoch – ks. Józefa Ślęzyka. Okazją do spotkania były *Uniwersyteckie zaduszki poetyckie*, zorganizowane jako kolejne przedsięwzięcie MCDMM. Ksiądz Józef Ślęzyk, don Giuseppe, jak sam o sobie mówi, jest misjonarzem, bardem i poetą. Po przyjęciu święceń kapłańskich w Zgromadzeniu Salezjanów Księdza Bosko, w Łądzie nad Wartą, przez kilka pracował jako duszpasterz w Płocku, po czym wyjechał do Brazylii, podejmując pracę misyjną w Sao Paulo. Po sześciu latach wrócił do Europy. Najpierw przez rok pracował w Niemczech, a następnie trafił do Włoch, gdzie od 1997 roku jest proboszczem w małej górskiej parafii Leofrenii, na pograniczu Lazio i Abruzzo w diecezji Rieti.

Jego poezja śpiewana przy akompaniowaniu gitary tworzy niepowtarzalną atmosferę i zawsze porusza widownię. Ksiądz Ślęzyk swoją prostotą i bezpośrednim kontaktem ze słuchaczami zjednuje sobie ogromną sympatię. W jego repertuarze znajdują się zarówno utwory religijne, jak też mówiące o miłości, przyjaźni, szczęściu, często nawiązują do aktualnych wydarzeń w Polsce i na świecie. Wiele miejsca w swojej twórczości poetyckiej poświęca św. Janowi Pawłowi II, któremu jako biskupowi, a później kardynałowi służył do Mszy św. w kościele mariackim w Krakowie, co podkreślał z nieukrywanym wzruszeniem.

Na spotkanie z warszawską publicznością ks. Ślęzyk przygotował specjalny repertuar. Oprócz utworów, które zwykle grywa na koncertach, pojawiły się świeżo przez niego skomponowane. Były to między innymi melodie do wierszy śp. ks. prof. dra hab. Janusza Pasierba i śp. ks. dra Kazimierza Franczaka SDB, którzy poprzez swoją pracę dydaktyczną byli związani z UKSW. Publiczność miała okazję wysłuchać w sumie kilkunastu utworów, z których istotną część stanowiły własne kompozycje muzyczne ks. Ślęzyka oraz napisane przez niego teksty. Don Giuseppe jest też świetnym gwędziarzem, stąd też podczas występu często sięgał do istotnych wydarzeń ze swojej historii życia, przywoływał anegdoty oraz wspominał wiele ważnych dla niego osób, jak chociażby swego kolegę, przedwcześnie zmarłego ks. K. Franczaka SDB.

Po koncercie publiczność mogła porozmawiać z księdzem-artystą oraz nabyć autorskie płyty z nagraniami jego utworów. Zarówno ks. prof. dr hab. H. Skorowski, jak i ks. dr K. Niegowski podkreślali w swoich wystąpieniach niezwykły talent ks. Ślęzyka oraz Jego charyzmatyczną wręcz otwartość i serdeczność okazywaną spotykanym ludziom.

7. AD FONTIUM FIDES CHRISTIANORUM IN POLONIAE. KONCERT Z OKAZJI 1050. ROCZNICY CHRZTU POLSKI

Ostatnim wydarzeniem, zorganizowanym przez MCDMM w roku 2016, był koncert-refleksja z okazji kończących się obchodów 1050. rocznicy Chrztu Polski. Przedsięwzięcie odbyło się 29 listopada 2016 r. w podziemiach kamedulskich kościoła Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny (Dewajtis 3). Ksiądz prof. dr hab. H. Skorowski SDB, witając wszystkich gości nawiązał do świętowania jubileuszu 1050. rocznicy Chrztu Polski i zauważył, że ów koncert jest znakomitym jego zwieńczeniem.

Pokamedulski ośrodek ponownie gościł znakomitych, utytułowanych w swoich dziedzinach artystów: Pawła Gusnara, wybitnego polskiego saksofonistę (saksofon sopranowy), oraz zespół wokalny Mulierum Schola Gregoriana *Clamaverunt Iusti* w następującym składzie: Katarzyna Bałdyga, Emilia Dudkiewicz (koncepcja programu i komentarze), Aleksandra Granica-Bieranowska, Teresa Gręziak, Anna Krzysztofik, Maria Muszyńska, Izabela Piotrowska, Ewelina Podrażka, Diana Sobolewska, Michał Sławecki – magister chori.

Koncert-refleksja *Ad fontium fides christianorum in Poloniae (U źródeł wiary chrześcijańskiej w Polsce)* przygotowany został dla uczczenia okrągłego jubileuszu Chrztu Polski. Wybierając utwory z chorału gregoriańskiego, autorzy występu skoncentrowali uwagę na repertuarze, jaki rozbrzmiewał przez wieki, od momentu, kiedy Polska została włączona do wspólnoty chrześcijańskiej Europy. Powszechnie części programu: *Prolog – Misterium Zbawienia – Przez chrzest ku nadziei – Świadkowie wiary – Maryja, Królowa Polski – Epilog*, skłoniły odbiorców ku głębokiej refleksji nad znaczeniem tego wydarzenia dla współczesnych chrześcijan, dziedziców wiary przyjętej przez naszych przodków.

Oprócz utworów gregoriańskich, dodatkowym nośnikiem duchowych treści były komentarze słowne opracowane przez E. Dudkiewicz oraz improwizacje saksofonowe po mistrzowskiu wykonane przez P. Gusnara, korespondujące z kontemplacyjnym charakterem zaprezentowanego repertuaru. Należy zwrócić uwagę na niezwykle, niekonwencjonalne, oryginalne połączenie chorału gregoriańskiego ze współczesnym poniekąd instrumentem, jakim jest saksofon. Podobnie jak 9 marca 2016 r. słuchacze odebrali sporą dawkę głębokich przeżyć duchowych, doznań estetycznych i artystycznych. Klimat podziemi kamedulskich, wspaniały śpiew łacińskich utworów gregoriańskich wraz z improwizacjami saksofonowymi sprawiły, że publiczność mogła przenieść się w wyobraźni do czasów średniowiecznej liturgii Kościoła. Mimo trudnego już dziś do zrozumienia dla wielu odbiorców języka łacińskiego, dzięki wspaniałym komentarzom, które towarzyszyły koncertowi, wieczór był wspaniałym i niezwykłym przeżyciem, które zapewne pozostanie w pamięci zgromadzonej publiczności.

ZAKOŃCZENIE

Jak wynika z niniejszego raportu, działalność MCDMM jest bardzo dynamiczna, o czym świadczą chociażby opisane wyżej wydarzenia artystyczne. Biorąc pod uwagę zorganizowane sesje i konferencje naukowe oraz inne spotkania, np. okolicznościowe wystawy, a także publikacje, należy docenić rozmach i „siłę rażenia” przygotowanych przedsięwzięć.

Grono odbiorców propozycji Centrum jest różnorodne. Znaczącą ich liczbę stanowią stali słuchacze, którzy przybywają do podziemi kamedulskich, kościoła czy kampusu UKSW przy ul. Dewajtis z uzasadnionym już przekonaniem, że spotkają się z interesującymi propozycjami artystycznymi. W spotkaniach chętnie uczestniczą również parlamentarzyści RP, przedstawiciele władz samorządowych, nauczyciele akademickie warszawskich uczelni, warszawiacy oraz goście spoza stolicy. Szkoda, że w spotkaniach tych sporadycznie jedynie uczestniczą pracownicy oraz studenci UKSW. Czyżby łatwy i darmowy dostęp do wydarzeń kulturalnych na wysokim poziomie był mało ważny? A może jedynie zawodzi kwestia ich lepszej promocji? Oby chodziło tylko o to...

Pracownikom Międzynarodowego Centrum Dialogu Międzykulturowego i Międzyreligijnego należy wyrazić uznanie i pogratulować znakomitych pomysłów. Działalność tegoż ośrodka jest bowiem z każdym rokiem coraz bardziej prężna. Przekaz i utrwalanie ogólnoludzkich wartości, polskich tradycji, różnych kultur i religii, sztuki i muzyki są niezwykle istotne w każdej społeczności. Oby docierały do największej ilości odbiorców w Polsce i za jej granicami. Ośrodkowi należy życzyć wytrwałości w działaniu, kolejnych znakomitych pomysłów oraz dalszego rozwoju.

Ks. Krzysztof Niegowski SDB
Wyższa Szkoła Biznesu w Pile

DOI: <http://doi.org/10.21852/sem.2017.1.17>